

1. CEL, ZAKRES I RAMY CZASOWE OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie wykonano na zlecenie Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich. Celem pracy jest aktualizacja Masterplanu dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich, opracowanego w 1993r. i zaktualizowanego w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w 2006r. Dokumenty wówczas opracowane obejmowały szeroki zakres zagadnień ochrony środowiska i były pomyślane jako strategiczne dokumenty planistyczne oraz instrumenty pozyskiwania funduszy na inwestycje w szeroko pojętej ochronie środowiska. Ogromna waga jezior w całokształcie zasobów naturalnych regionu oraz ówczesny opłakany stan gospodarki ściekowej sprawiły, że autorzy pierwotnej wersji Masterplanu skupili się na zagadnieniach ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze ścieków, powierzając jednocześnie ogólną pieczę nad wdrażaniem i koordynacją działań w ramach Masterplanu Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich jako dobrowolnej, celowej organizacji skupiającej samorządy regionu.

W ciągu przeszło 20 lat od opracowania pierwotnego tekstu Masterplanu sytuacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w regionie zmieniła się diametralnie; w chwili obecnej całkowity stopień zaopatrzenia w wodę regionu WJM sięga poziomu 93%, zaś stopień skanalizowania wynosi 73%. To oznacza, że obecnie realizacja Masterplanu w zakresie gospodarki ściekowej weszła w etap sanitacji średnich i małych miejscowości, który w pierwotnej wersji dokumentu był jedynie zasygnalizowany.

Z drugiej strony pojawiły się nowe zagadnienia, wynikające przede wszystkim ze zmiany uwarunkowań prawnych, które pozostały jeszcze do zrealizowania. Tematy te, na wyraźne życzenia gmin zostały ujęte w niniejszym opracowaniu. Stosownie do powyższego, niniejsza aktualizacja ma następujące podstawowe cele:

- ocenić bieżącą sytuację gospodarki z zakresu zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków w aspekcie prawnym, technicznym i ekonomicznym,
- ocenić zmiany jakości wód powierzchniowych systemu WJM i zanalizować ich związki z dotychczasowymi działaniami ochronnymi,
- wytyczyć kierunki i priorytety dalszych działań inwestycyjnych,
- zasygnalizować inne działania niezbędne lub przydatne dla podniesienia jakości wód,
- ocenić stan realizacji programu usuwania azbestu w gminach WJM,
- ocenić możliwości poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i oświetlenia ulic oraz określić kierunki dalszych działań.

Poza tym, niniejszy dokument zawiera analizę sytuacji i ramowy plan działań w zakresie efektywnego zarządzania energią, które to zagadnienie nie zostało ujęte w poprzednich wersjach Masterplanu. Zmieniony został również zakres geograficzny opracowania, który oprócz gmin ujętych w pierwotnym Masterplanie obejmuje dodatkowo miasto i gminę Gołdap. Z udziału w projekcie wycofały się natomiast: gmina Pozezdrze i miasto Kętrzyn.

Wszystkie zamierzenia inwestycyjne omówione w rozdziale 13 zostały opracowane w ścisłym porozumieniu z poszczególnymi gminami i są aktualne (stan na wrzesień 2014), nie oznacza to jednocześnie, że nie przewiduje się możliwości przyszłego wprowadzania zmian do Aktualizacji. Przeciwnie, dokument ten powinien być odpowiednio elastyczny i w przypadku zaistnienia odpowiednich czynników może być zmieniany, czy też poszerzany o nowe zagadnienia.

Przyjęte ramy czasowe niniejszego planu obejmują jeden okres budżetowy Unii Europejskiej, tj. w sumie 7-letni okres od 2014 r. do 2020 r.